

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 jutraj, ob ponedeljkih ob 8 dopoldne.
Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo.
Izdajatelj in odgovorni urednik: Štefan Godina. Lastnik konsorcijski list „Edinosti“. — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane zadruge z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.
Telefon uredništva in uprave št. 11-57.
Naročnina znaša: Za celo leto K 24—
za pol leta 12—
za tri mesece 6—
Za nedeljsko izdajo za celo leto 520
za pol leta 260

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinosti“ za Primorsko

„V edinosti je moč!“

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev zastarele številke po 10 vinarjev.
Oglasi se računajo na milimetre v širini ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vta. Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi dnevnih za K 5— vsaka nadaljnja vrsta 2—
Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.
Oglase sprejema inšeratični oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.
Uprava in inšeratični oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnehranični račun št. 841.652.

Zunanje-politični položaj je negotov, a ne kritičen.

Pomirljive izjave grofa Tisze. — „Times“ o avstrijsko-srbskem sporu. — Italijanski vohuni v Šibeniku.

Strahovita eksplozija v Gorici. Ferdo Makuc, soproga in delavec mrtvi.

DUNAJ 22. (Izv.) V političnem položaju ni nastopila danes nikakoli izprememba. Situacija se presoja s ključno resno in glede nadaljnjega razvoja dogodkov vlada popolna negotovost. Morda prinese nočnejši govor ogrskega ministrskega predsednika grofa Tisze, v ogrskem parlamentu, kako razbistrenje v tem oziru. Včerajšnji odhod ruskega veleposlanika Šebeka z Dunaja se v dunajskih političnih krogih jako živahno komentira in se še posebno poudarja, da pomeni Šebekov odhod znak popolne ruske pasivnosti napram avstrijsko-srbskem sporu. Tega naziranja je bila danes tudi dunajska borza, kjer je vladalo precej boljše razpoloženje.

Kakor pa smo mi izvedeli iz popolnoma avtentičnega vira, Rusija dosedaj glede avstrijsko-srbskega spora sploh še ni podala nikakega mnenja. Rusija se v tem oziru ni še oblikovala niti na desno, niti na levo in to tem manj, ker ne pozna vsebine nameravane avstrijske demarše. Veleposlanik Šebek je sicer res prišel pred svojim odhodom obiskal zunanjega ministra grofa Berchtolda, toda ta obisk je bil le formalnega značaja. Kako sicer presoja avstrijsko-srbsko afero krog tripartentne sploh, je pa čisto jasno razvidno iz današnjega uvodnega članka londonskih „Times“, ki ga poučeni krogi kar naravnost pripisujejo angleškemu zunanjemu uradu. „Times“ pišejo:

„Kakor ima vsaka država gotovo pravico, da zahteva izjave in upore na lastni zemlji, tako ima tudi pravico, da zahteva tudi od drugih, da ne trpe zarot in komplotov, ki bi bili naperjeni proti njenim interesom. V dosegu tega namena je država upravičena, posegati tudi po najskrajnejših sredstvih. Vendar pa država nikakor ne sme zahtevati od svojega sosedu, da bi postopal proti zarotnikom samo na podlagi sumničev in smatral ponujene dokaze za utemeljene kar brez vsake preiskave. Država mora svoja sumničenja dokazati pred mnenjem vse Evrope, sicer se lahko izpostavi očitani, da je napadala in da ogrožuje splošni evropski mir. Če hoče ta država doseči moralno podporo ali pa pasivnost Evrope, ji mora tudi dokazati, da pod krinko legalne samobrambe ne zasleduje kakih političnih koristi. Treba je objektivnega sodnika preizkušati, da se zahteve dotične države ne opirajo le na domnevanje in da nima namena Srbije ponižati. Avstrija ima le pravico, zahtevati od Srbije, da sodeluje pri zatiranju komplotov na način, ki se ne bo protivil njenim interesom in neodvisnosti. Izvedba tega načrta z grožnjami ali celo z vojno, je pa polna nevarnosti ne samo za monarhijo, ampak sploh za evropski mir. Nevarnost, ki bi izvirala iz tega dejstva, bi bila za Avstrijo velika tudi v slučaju, če bi bila vojna lokalizirana. Toda ne izgleda, da bi bilo mogoče avstrijsko-srbski spor lokalizirati.“ — Ta memento angleškega oficijoznega lista je tem resnejši, ker prihaja iz Londona, torej iz glavnega mesta one države, ki je v avstrijsko-srbskem sporu najmanj zainteresirana.

Iz poučenih krogov smo dalje izvedeli, da je nemško zunanje ministrstvo obvestilo avstrijsko vlado, da stoji v vseh sporih s Srbijo se tikajočih vprašanj na njeni strani in da je solidarna z njo v vsakem oziru. Italija kake podobne izjave dosedaj še ni podala.

Kar se tiče nameravane demarše, se zadržuje, da bo nota izročena šta ta teden. Zunanje ministrstvo kabinetov veseli o vsebini avstrijske note toliko časa ne obvesti, dokler ne bo nota izročena Pašiću. Definitivna odločitev glede aktualnega spora se pričakuje za čas 13. avgusta. Govori se namreč, da pred tem terminom srbska vlada nikakor ne more odgovoriti na noto, ker so 13. avgusta skupščinske izbore, katerih izida je odvisno, če ostane Pašićev kabinet še na krmilu ali ne. Nocoj se zadržuje, da odide srbski poslanik na dunajski dvor, Jovan Jovanović, prihodnje dni v Beograd, da poroča Pašiću o političnem položaju.

DUNAJ 22. (Izv.) Nekateri tukajšnji listi poročajo, da je obisk grofa Berchtolda v Solnogradu veljal sestanku z nemškimi državnim kancelarjem in državnim nemškim tajnikom Schöenom, ki se nahajata v Berchtesgadnu.

Grof Tisza o avstro-srbski krizi.

Baron Rajaić o položaju v Bosni.

BUDIMPEŠTA 22. (Kor.) Pred prehodom na dnevni red, se je oglašil k besedi hrvatski delegat, baron Josip Rajaić, da odgovori na zadnjo interpelacijo poslanca Smrečanija o bosenskem položaju. Govornik je poudarjal, da temelji ta interpelacija na popolnoma napačnih podatkih, vsled česar bi bilo tudi Smrečaniju nasvetovati, da bi počakal rezultatov preiskave in razsodbe. Govornik je nato polemiziral z izvajanjem Smrečanija o razmerah pod Kallajevim režimom in poudarjal, da so bile takrat razmere že radi tega čisto drugačne, ker takrat Bosna sploh še ni imela nobene ustave. Danes je najmočnejša srbska stranka v Bosni, t. zv. Dimovićeva narodna stranka, ki vodi absolutno lojalno dinastično in monarhično politiko in tvori dragocen del večine bosenskega sabora. To je velik uspeh Buriana in Bilinskega, kar priča o njihovi politični previdnosti. Proti atentatom je samo sredstvo: energična policija. Kaka čustva prevevajo bosenske Srbe, to priča najbolj pisanje listov. V Bosni se še vedno ne postopa tako, kakor bi se moralo. Kar se tiče interpelacije glede srbske propagande, naglašajo govornik, da streme Srbi le po narodnem razvoju. Ideja velikosrbske propagande je samo posledica Rauchovega režima in zagrebškega veleizdajniškega procesa. Tu di trditve interpelanta glede Narodne Obrane, niso bile na mestu.

Nato se je nadaljevala debata o pristojbinski predlogi. Med govorom poslanca Deziderja Polonyja je prišlo do burnih prizorov. Predsednik je odzvel govorniku besedo. Ko je stavil tudi predlog, naj se izroči Polonyja tudi imunitetnemu odseku, so se kravali ponovili. Opozicija je vpila: »Zbornica ni sklepčna! Predsednik je končno predlagal, naj se izročita imenovanemu odseku tudi Geza Polonyi in Palugay, ki sta nasprotovala njegovim odredbam, kar je bilo tudi sprejeto.

Specijalna debata je bila prekinjena ob 7 zvečer pri § 54. Geza Polonyi in Palugay sta bila izključena za 30, Deziderij Polonyi za 15 sej. Sumegi pa je dobil ukor. Prihodnja seja jutri ob 10 dopoldne.

BUDIMPEŠTA 22. (Izv.) Grof Tisza je na današnji seji obširno razpravljal o notranje-političnem, posebno pa bosenskem položaju. Koncem svojega govora je govoril tudi o odnosih med Avstrijo in Ogrsko in izjavil, da bi bila najugodnejša ugoditev avstrijskega problema ta, če bi dobili zopet Nemci vso hegemonijo. Mednarodnega političnega položaja se je dotaknil le s par stavki in izjavil sledeče:

»Zunanje-politični položaj v trenutku ni tak, da bi se moralo trdit, da nastopijo resnejši preobrti, ali da bi bil tak preobrat verjeten. Mednarodni položaj je danes še čisto negotov. Razreši se lahko ravnotako dobro z mirnimi sredstvi, kakor je mogoče tudi druga razrešitev, namreč potom resnega konflikta.

Razpust društva „Omladina“ v Osijeku. — Preiskave v Karlovcu.

BUDIMPEŠTA 22. (Izv.) Policijske oblasti so danes razpustile društvo »Omladina« v Osijeku, ki se je pečalo z narodno propagando, ne da bi imelo potrjenih statutov. Dalje je odredila policija tudi hišno preiskavo pri osješkem »Sokolu« in zaplenila pri društvem tajniku, sodnijskem adjunkt dr. Belajčiću, vse knjige in pisma.

BUDIMPEŠTA 22. (Kor.) Iz Karlovca se poroča: Državno pravdnštvo iz Mitrovice je odredilo pri tukajšnjem društvu »Soko« in na stanovanju društvenega predsednika, hišne preiskave.

Dedščina otrok pokojne prestolonasledniške dvojice.

ISL 22. (Izv.) Cesar je sprejel danes v posebni avdijski dvorane kornika grofa Zichyja. Avdijsca je bila namenjena vprašanju ureditve materialne bodočnosti sirot pokojne prestolonasledniške dvojice. Sirote dobe v gotovini okoli 45 milijonov, ki izvirajo večinoma iz visokih zavarovalnin. Cesar bo to svoto iz lastnega povišal na 60 milijonov, tako da dobi vsak otrok 20 milijonov v gotovini. Vrh tega

pripadejo sirotam tudi graščine Konopišt, Hlumec in Artstetten.

Aretirani romunski dijaki.

KRONSTADT (na Sedmograškem) 22. (Izv.) Ogrske oblasti so aretirale danes na sedmograški meji 30 romunskih visokošolcev iz Bukarešta, ki so obiskali razne kraje na Sedmograškem in klicali pri svojem odhodu »Doli z Ogrsko! Zivela Romunija!« Oddani so bili sodišču.

Šibeniška veleizdajniška afera.

Sedem renjikofov aretiranih.

ŠIBENIK 22. (Izv.) Kakor smo mi že poročali, je bilo pred kratkim aretiranih več uradnikov tukajšnje italijanske družbe »Sufit«, ker so bili osumljeni italijanske propagande in pa veleizdaje. Aretirani so bile izvršene na ovadbo inženirja vojaškega poveljstva. Hišne preiskave pri osumljenih so v polnem obsegu potrdile inženirjeve trditve. Dosedaj se nahaja v zaporu še sedem oseb. Aretiranec Colombi, baie italijanski oficir, je obtožen vohunstva in razžaljenja Veličanstva, Perganelli pa fotografiranja strategično važnih objektov na korist Italije. Vrh tega se je bavil Perganelli tudi s konstruiranjem hidroplana, ki naj bi se vporabljal za metanje bomb. Italijanski konzul, ki se je v svrhu informacij odpeljal v Šibenik, se je vrnil v Zader, ker preiskava proti uradnikom »Sufita« še ni končana.

Poincare v Petrogradu.

BEROLIN 22. (Izv.) »Kreuzzeitung« poroča iz Petrograda: Glavni predmet razgovorov, ki se vrše sedaj v Petrogradu o priliki navzočnosti predsednika francoske republike Poincaréja, tvorijo naslednja vprašanja: 1. Definitivna priključitev Rumunije tripartenti. 2. Preustrojitev ententnega razmerja med Francijo in Rusijo na eni in Anglijo na drugi strani, v trdno alijanso. 3. Možnost vprošanja bolgarskega posojila v Nemčiji. 4. Avstrijsko-srbski konflikt.

Diner na francoskem poslanštvu.

PETROGRAD 21. (Kor.) Ob 9 zvečer je bil na francoskem poslanstvu na čast Poincaréju diner, ki so se ga udeležili člani ruskega kabineta in ruski veleposlanik v Parizu Izvoljski. Istočasno je priredila petrograjska občina diner oficirjem francoske eskadre. Navzoči so bili vsi petrograjski občinski svetniki, skupno je bilo 500 oseb na dinerju. Ob 10 zvečer je prišel na magistrat tudi Poincare, ki je bil sprejet z marzlejo in živio! klici. Po kratkem mudenju je Poincare odšel z magistrata in se na parniku carske jahte »Aleksander« vrnil v Peterhof.

Zajutr v dvorni palači.

PETERHOF 22. (Kor.) Na čast predsedniku Poincaréju se je vršil jutraj zajutr v dvorni palači, h kateremu je bilo povabljenih veliko oseb. Car je nosil red častne legije, predsednik red Sv. Andreja.

Delavsko gibanje v Petrogradu.

PETROGRAD 22. (Izv.) Število stavkajočih je znašalo včeraj, po uradnih podatkih, 80.000. Stavkajoči so ponovno poizkušali prirediti po mestu med prepevanjem revolucionarnih pesmi demonstracijske obhode. Hoteli so tudi zadrževati tramvajski promet in preprečiti drugim delavcem odhod na delo. Več tramvajskih voz je bilo uničenih. Kozaske patrulje so demonstrante razgnale na vse strani. Neki oficir in pa 14 stražnikov je bilo pri tem ranjenih. Policija je bila prisiljena, poseči po samokresih, vendar pa ni bil nihče ranjen. V Tobolskajski ulici so Kozaki streljali in ste bili 2 oseb ranjeni. PETROGRAD 22. (Kor.) Množica štrajkočih delavcev, broječa nad 300 oseb je danes na odprti progi ustavila vlak obrežne železnice, ki je vozil iz Petrograda, in je strojevodjo, grozeč mu, da ga ustrelji, prisilila, da je stopil z lokomotive. Potnike je množica pozvala, naj izstopijo. Nato so brzojavne droge podrli in tir zabarikadirali. Na lice mesta je nemudoma odšel oddelek orožništva in oddelek vojaštva, da zastražita progo. Promet se je nato zopet pričel. Za vsakim vlakom vozi lokomotiva s stražo.

PETROGRAD 22. (Kor.) V Viborskem predmestju so stavkajoči danes na več krajih napadli stražnike. Ranili so nekega oddelnega nadzornika, njegovega pomagača pa ubili. V Kljukovski ulici so delavci napravili barikade, ki jih je policija takoj naskočila. Ranjen ni bil nihče.

PETROGRAD 22. (Kor.) Tramvajski promet je bil danes vsled stavke delavcev centralne postaje, ustavljen.

PETROGRAD 22. (Kor.) Listi cenijo število včeraj stavkajočih na 150.000.

Uničenih je bilo okoli 50 do 150 tramvajskih vozov.

ODESA 22. (Kor.) V Jekaterinodarju je delavstvo raznih obratov stopilo v stavko.

RIGA 22. (Kor.) Število štrajkovcev je naraslo na 40.000. Nad 10.000 štrajkovcev pripada pristaniškemu delavstvu.

Proces Caillaux.

PARIZ 22. (Kor.) Pri otvoritvi današnje razprave je izjavil generalni državni pravdnik Herbeaux, da t. zv. »zeleni dokument« ni nikdar obstojal, vsled česar o časti in patriotizmu gospoda Caillaux ni dvomiti. (Sum v dvorani.) Zastopnik privatnih udeležencev, Chenu, je izjavil, da je bil incident sicer rešen v smislu gospoda Caillaux, nikakor pa ne v njegovem. Zato zapuša dvorano s izpričevalom narodne lojalnosti. Caillaux je energično protestiral proti tej izjavi, istotako tudi zastopnik njegove obtožene soproge, Labori. Med poslušalci je nastal hrup. Predsednik je miril k redu. Nato je prečital predsednik upravnega sveta »Figaroja«, Prestat, izjavo, ki je vsebovala zavrnitev Caillauxovih obdolžitev proti »Figaroju«. (Afera z draždnosko banko, Alfred Krupp, Litscher in podpiranje lista od strani vlade.) Toda Caillaux je vzdrževal svoja očitanja in prečital v podkrepljenje svojih trditve več spisov. S tem je bilo zaslišanje Caillauxa končano.

Nato se je pričelo zasliševanje od državnega pravdnštva predlaganih prič. Uradnik neke orožarne je pojasnjeval manipuliranje z browningom, ki ga je imela gospa Caillaux. Laberier, ki je bil za časa umora Calmetta predsedstveni šef ministra Caillauxa in pa glavni urednik »Radicala« Delbos, sta izjavila, da je bila obtoženka na dan umora skrajno potrta.

† Dv. svet. Cychlarz.

DUNAJ 22. (Izv.) Tu je včeraj ponoči umrl dvorni svetnik in znani profesor rimskega prava, vitez Cychlarz. Bil je star 81 let.

Deputacija bosenskih Srbov pri grofu Stürgku.

DUNAJ 22. (Izv.) Deputacija bosenskih srbskih vladnih poslancev, na čelu ji podpredsednik bosenskega sabora, dr. Danilo Dimović, se je zglasila danes pri grofu Stürgku in mu slikala težavni položaj bosenske srbske vladne stranke, poudarjajoč pri tem, da je velika večina Srbov v Bosni lojalna in proseč ga, da naj tudi avstrijska vlada vztraja pri stališču pravičnosti napram bosenskim Srbov. Grof Stürgkh je izjavil, da se popolnoma strinja s tozadevnim svoječasno podano izjavo grofa Tisze in je še pripomnil: »Preiskava je dognala, da so gotovi krogi omladine in pa inteligence vedeli za pripravljajoči se atentat. Med temi elementi in pa lojalno srbsko večino je treba zarezati ostro demarkacijsko črto. Teren je treba popolnoma izčistiti, da se bo lahko nadaljevala pravična politika monarhije.«

Baron Hötendorff se je vrnil z dopusta.

DUNAJ 22. (Izv.) Šef generalnega štaba, Conrad baron Hötendorff, ki se je že pred par dnevi mudil na Dunaju, se je danes zopet vrnil z dopusta.

DUNAJ 22. (Izv.) Izšla se poroča, da je šef generalnega štaba, baron Hötendorff, prigašen za jutri k cesarju v avdijsenjo.

Delegacijsko zasedanje.

DUNAJ 22. (Izv.) »Militärische Rundschau« poroča danes, da bosta v jesenskem delegacijskem zasedanju predloženi predlogi: glede zvišanja oficirskih plač, kar bo zahtevalo 15 milijonov in pa glede preoboroženja artiljerije in nadomestitve dosedanjih možnarjev z jeklenimi.

Afera posl. Zamorskega.

KRAKOV 22. (Izv.) Vsepoljski poslanec Zamorski je v svojem listu očital poljskim nemškim strelcem, da so plačani od Nemčije in avstrijske vlade. Delegati dotičnih društev so zato Zamorskega danes ponoči v neki kavarni napadli in pretepli. Zamorski jih sedaj pozivlja, naj pridejo na dan z imeni, da vložijo proti njim tožbo.

Angleško brodovje se ne razide.

LONDON 22. (Izv.) Na ukaz kralja Jurija ostane angleško brodovje mobilizirano do 15. avgusta.

Romunsko-bolgarski obmejni spori.

SOFIJA 2. (Kor.) Romunska in bolgarska vlada ste se v svrhu, da se uredijo obmejne razmere med obema državama, sporazumeli glede sledečih pogojev: 1. Vsaka vlada imenuje posebno komisijo, ki naj preišče obmejne spopade. 2. Obmejni

ne straže se pomaknejo sporazumno 100 metrov od mejne črte.

Nov kandidat za albanski prestol.

DUNAJ 22. (Izv.) »Albanische Korrespondenz« poroča, da je nastopil nov kandidat za albanski prestol in sicer v osebi princa Said Halima iz Kedivske dinastije egipčanske.

Sestanek velikega vezirja in grškega ministrskega predsednika Venizelosa.

CARIGRAD 21. (Kor.) V dobro informiranih diplomatskih krogih se zatrjuje, da je izjavil veliki vezir, da bo odpotoval po turškem narodnem prazniku dne 23. t. m. v kako belgijsko ali holandsko mesto, kjer se bo sestal z grškim ministrskim predsednikom Venizelosom.

Malo odgovora „Slovencu“.

»Slovenec« je začel priobčevati ciklus člankov pod naslovom »Hrvatstvo in Srbstvo«. No, že prvi članek ne dopušta nikakih dvomov: ne glede namena avtorjevega, ne glede — argumentov, ki jih bo pošiljal v boj. Namen je: da prikaže Srbstvo in naše slovensko liberalstvo — da se bog usmili! — koj najakutnejšo nevarnost, ki grozi s popolno pogubo vsemu hrvatsko-slovenskemu katoliškemu narodu! Sodeč po tej trditvi je avtor — ako resno misli — patalogična pojava, s katero se ne kaže prerekat, ali pa radi posebnega namena zavestno govori proti svojemu prepričanju. Stavili bi mu vprašanje: ali se mu ne zdi, da je to, ako kdo govori, da bi mogla mala Srbija kar uničiti vse katoličanstvo vsega naroda hrvatskega in slovenskega vzlic zaščiti mogočne katoliške Avstrije in nje katoliške dinastije — ali se mu ne zdi, da je to blasfemija, poniževanje, žaljenje katoliške ideje, ker je s tem odreka vsako etično moč in silo? A — pardon! Saj članek govori o eventualnem bodočem velesrbskem imperiju! Tu pa smo pa pri argumentih, ki jih pošilja avtor v boj v dokaz o nevarnosti Srbstva za katoličanstvo, za katoliško cerkev. Tak argument je n. pr. konkordat, ki ga je sklenila Srbija z Rimom, s Sv. Stolicjo! To po »Slovenecem« ni nič drugega nego zavratna šahovna poteza Srbije, ki se jej je Sv. Stolica morala udati pod silo razmer! Doslovno pravi »Slovenec«: »Za Srbe je konkordat samo politično sredstvo, ki naj služi velesrbskim namenom in ki se proč vrže, kakor hitro bi bil ta namen dosežen!« — Da bo ta trditve bolj dostopna, govori potem članek o svetovni vojni, ki utegne razrušiti Avstrijo, nakar da bi trosporazum hrvatsko-slovenske dežele pri delu Srbiji!! V tistem hipu da bi se začele pod vodstvom fanatičnih srbskih popov najkrukeje persekucije katoliških Hrvatov in Slovencev. Srbi bi potem podpirali slovenske — liberalce in katoliški Slovenci bi postali brezpravne pare na svoji rodni grudi! Nič bolje da bi ne bilo, nego v turških časih! Zato pozivlja na najskrajnejši odpor zoper vsakega, ki simpatizira z njimi!! Lastni obstoj nalaga to dolžnost, — če hočemo živeti kot katoliški narod! V zaključku kliče patetično: Katoliški Slovenci, v boj proti velesrbsstvu in njegovim zaveznikom! Ohranimo katoliško slovensko domovino!«

Kolika potrata patosa, ker odgovarja te — bodimo odkritosrčni! — kurzu, ki prevladuje sedaj v avstrijski diplomaciji!

Konkordat, sklenjen med Srbijo in Sv. Stolicjo, je torej čisto navadna grda zavratnost, ki naj uniči katoličanstvo in ves naš narod in katoliško vero! Zopet vprašamo: ali pisec nič ne sluti, kako ponižuje s tem etično silo katoliške ideje in žali — Sv. Stolicjo! Kaiti po njegovi metodi — če vsako domnevano možnost jemljemo za dejstvo — moremo sklepati brez vsake sofistrije, da podpira tu Sv. Stolica, glavarstvo katoliške cerkve, zavratnost, naperno proti katoliški veri, proti našemu narodu in tudi proti avstrijski državi!

Najlepša pa je ta, da članek sam govori o možnosti, da bi svetovna vojna mogla razrušiti Avstrijo! Zakaj pa ne govorimo o državah, ki bi bile udeležene tej svetovni vojni proti nam? Za govori o Rusiji, kjer je menda par slavnih več, nego pa v Srbiji! S tem, znava sam, da s križarsko vojno proti Srbiji ne bi bila prav nič odpravljena tista nevarnost za katoličanstvo in za našo državo!! Naravnost strmeti moramo pa, s kako frivolnostjo izživlja le iz sovražstva proti srbskemu narodu — svetovno vojno, o kateri trdi sam, da bi mogla porušiti Avstrijo!

Za razsodnega človeka so menda že s temi citati dovolj — karakterizirani »argu-

mentii, s katerim operira »Slovenec« člankar. E, da, če vse možnosti, ki bi jih kedaj mogla prinesiti bodočnost, priteguje kakor gotove, ali skoraj gotove dogodke bližnjih dni, potem moreš z lahko dokazovati vse in tudi trditve, da z uničenjem Srbije in Srbov bi bila odpravljena pravoslavna nevarnost za katoličanstvo, čeprav bi živelo še nadalje stotine milijonov pravoslavnih v Rusiji!! Če si tako svojevoljno in brez vsacega ozira na obstoječa dejstva postavljala premise, potem res lahko dokazuješ — vse!! Mi pa pravimo, da lahko iz izvajanj »Slovenčevega« člankarja izvajamo trditve, da se on z neverjetno lahkomišljenostjo in frivolnostjo igra — z ognjem, dočim bomo mi vse do zadnjega rotili in prosili avstrijske državke, naj se, ako le možno, izognejo po »Slovencu« izživani svetovni vojni!! Uverjeni, da s tem vršimo delo boljših avstrijskih patrijotov in prijateljev itak dovolj trpečega ljudstva, nego pa so izvestni hura-patrijote iz strankarskih oziriv!

Georg Baumberger o Jugoslovanih.

Pri tej priliki je Baumberger v nekaterih odstavih hudo okrcal nemški narod, in razkril brezobzirno njegove napake. Tako pravi med drugim:

»... Je pač prirojeno zlo nam Nemcem, da na svojem lastnem delu vidimo samo kreposti, in na njem cenimo za krepost, kar tega imena še dolgo ne zasluži, na drugih narodih pa zopet vidimo samo napake, ki v resnici niti napake niso ne... Zato pa nazivljemo Slovence fanatike, sebe pa štejemo tolerantnim in toliko časa popravljamo na lastnem ogledalu, dokler nam ne pokaže naše slike natanko tako, kakor mi hočemo, in potem še zahtevamo, da se nas sodi po tisti prirojeni sliki, in ne po tem, kakršni smo v resnici.«

V plastičnih oblikah nam predložuje pisatelj Črnogorce in njih notranje življenje nam riše toli jasno in krepko, da vidimo vse živo pred seboj. Kar posebno odlikuje njegovo delo, je predvsem ono absolutno ovrednotenje gradiva, ki nam nudi istinito umetniški užitek. Odločno zavrača očitke, da je Črnogorec neusmiljen in krvoloč človek:

»Ne bom več veliko govoril o Črnogorcih, ker bi moral z večina ponoviti, kar se je reklo deloma že pri Slovincih in Dalmatincih. Če bi bila tudi kakka točka nekoliko drugača, bi ostala vendar ni ista. Črnogorec je poosobljena pridnost in poštenost, pošten v besedi in dejanju, in ganljivo gostoljubnost. V resnici ni nobenega pretiravanja v besedah, da se lahko prepotuje vso Črno goro z zavezanimi očmi, ne da bi človeku kaj zmanjkalo, vsaj od strani Črnogorcev ne. Poleg tega je izredno nadarjen, in ima vse znake plemenitega rodu. Jugoslovanci se sploh odlikujejo po razumnosti, bistroumju in po redkih talentih v govorništvu, pesništvu in glasbi. Kar se Črnogorcem očitja glede neusmiljenosti, je gola izmišljotina. Res svoje čase ni nikogar pardoniral v boju — tako malo kakor stari Svicarji — ampak tudi drugi niso poznali milosti nasproti njemu. Da pa bi si bil kedaj v vojni dovolil sirovosti razbrzdane vojašine civiliziranih držav, ali celo ene turških tolp, zato boš zaman iskal dokazov. Pravilno je, da je bil Črnogorec od nekdanj strah in groza svojih sovražnikov. Posebno v bojih, kjer si stojiš mož proti možu, je usmrtil mnogo sovražnikov, ampak mučil jih ni. Splošen strah pred njim in njegovo hrabrostjo bo najbrže povod krvavih pravljic, ki krožijo o njem.«

Zanimivo je tudi, kako Baumberger — politik s svojim državnim pogledom sodi o medsebojnem delovanju Avstrije in Črnogore. Vidi se, da je mnogo sam opazoval in bržkone dobil tudi razne vire v najvišjih krogih. Od Avstrije zahteva, naj po svojih reformah reši vprašanje jugoslovanskih narodov:

»Avstriji bi bilo le svetovati, da bi se ne le korektno, temveč tudi prijazneje stavila napram Črnigori, nego je to storila doslej, in da bi svoje lastne Slovence

doti do Kotora čuvala in negovala, kakor se varuje neizmeren zaklad. Ne bom izrekal sodbe o prihodnosti teh ljudstev. Mogoče je, da Avstrija svoje Jugoslovane sčasoma bolj osredotoči, jim dovoli več enakopravnosti, česar tudi ne bo obžalovala nikdar. Mogoče je, da je tudi, da bo v nedolgem času slavni rod Petrovičev iz Njeguša dvigal žezlo nad istorodno Srbijo, in da se vsaj deloma izpolni staro upanje o ustanovitvi starega srbskega kraljevstva. (Konec pride.)

Domache vesti.

Promocija. Danes bo promoviran za doktorja prava na češki univerzi v Pragi g. Vinko Rapotec iz Kozine. To je že drugi doktor iz iste družine. Čestitamo!

Iz sodne službe. Za okrajnega sodnika in načelnika okrajnega sodišča v Piranu je imenovan okrajni sodnik v Gorici dr. Josip Leoncillis.

Besede in dejanja. V »Fremdenblattu« je dala vlada razglasiti lepe besede o pravici vsakega naroda, da se kulturno in socialno svobodno uveljavlja. Zato da si je vlada prisvojila načelo, da ne bo prepovedovala narodnih slavnosti in prireditev, pač pa hoče nasprotno si strani prostorno tako ločevati, da ne bo prihajalo do spopadov! Tako je razglasila vlada v svet v »Fremdenblattu« članke dne 16. julija. Par dni potem so Čehi na Dunaju napovedali neko vrtno veselico v okraju Währing, kar je bilo v znamenje, da so dunajski zbesneleži hitro napovedali kar dve kljubovalni prireditvi. To je tista znana metoda, ki smo jo mi nedavno temu označili. Samo, da je tu pri nas navadno taki kljubovalni prireditvi je namen, da oblasti v svojem strahu — prepovedo obe. Na Dunaju pa je vlada v gornjem slučaju ukrenila drugače, prav tako, kakor da je hotela s težko pestjo udariti po istih načelih, ki jih je — z besedo razglasila v »Fremdenblattu«. Ni prepovedala kljubovalnih prireditev, tudi ne obojnih (kar bi že pomenjalo krivico na škodo Čehov), ampak je prepovedala češko prireditev, nemških kljubovalnih pa ne!! Sedaj se res že komaj ubranjamo misli, da je vse naše politično življenje teater, a c. kr. centralna vlada njega režiser!! Najbolje je, da gledamo stvar od te strani, ker sicer bi mogli priti v navskrižje z g. državnim pravdnikom.

Vedno nesramni! V selu Lavarigo občine puljske se ima uvesti v tamkajšnji ljudski šoli hrvaški učni jezik, iz gotovo edino veljavnega in v tem odločilnega razloga, ker je prebivalstvo — hrvaško. O stvari je razpravljalo puljsko svetovladstvo v svoji zadnji seji in je tudi sklenilo v smislu pravice in zdrave pameti. Uprla pa sta se italijanska svetovladca signora dr. Bossi in dr. Benussi, zahtevajoč, naj bo tudi v tej šoli italijanski učni jezik vključen hrvaštvo prebivalstva! Drzna je bila zahteva, a še drzneje ne utemeljevanje. Naglašala sta ta dva signora, da se mora uvesti italijanščina kot učni jezik, ker je italijanščina v Istri deželni jezik! To je pa že drznost, ki pretega vse meje in je že onkrat v državni nesramnosti. Jezik tretjine prebivalstva v deželi je torej deželni jezik in zahtevajo v tem imenu izključno gospodstvo po vsej deželi, iz česar sledi, da ti fanatiki in oligarhi jeziku dveh tretjin prebivalstva ne priznavajo svojstva deželnega jezika. To se pravi: postavljati na glavo vsa načela in vse pojme in vse zakone! Tako nesramni so že v svoji nacionalnopolnožrešni politiki, da se prav nobene trditve in zahteve ne sramujejo več!

Strasno zares jemljejo signori vladajoče italijanske — liberalne stranke prenos eksekutive jugoslovanske socialne demokracije v Trst. Iz »Piccola« posnemljemo namreč, da je celo tudi politično društvo »Patria« moralo stopiti v Arenu. Sestaviti je moralo poseben manifest, s katerim opozarja vse patrijote in vso citadinanžo na grožčo nevarnost. In ta »Patria«, kar dela, dela temeljito in iz-

v sobo, veselo in lahno, kakor pomladanski vetrček.

— No, sestra, — je vzkliknila, — kdo te neki zadržuje toliko časa? Voz je uprežen, jaz sem gotova in pravkar so mi povedali, da gospod grof de Rieux že četr ure čaka v salonu. Če je Tankred tisti, ki te zadržuje, je to zelo nevljudno od njega!

— Kaj je nevljudno, draga sestra? — je vprašal marki smeje. — Da mora gospod grof de Rieux čakati tako dolgo?

Matildino rožičasto lice je naenkrat škrlatasto zardelo.

— Hudoben si, hudoben! — je odgovorila; kar ni prav je to, da pridemo tako pozno na ples, tedaj, ko sta že godba in ples že zdavnaj začela.

— No, no, drago dete, — je odgovoril Tankred, — če sem jaz kriv, prav rad priznam svojo krivdo... Vsakemu grešniku pa se opušča greh, če se spokori. Pojdi h Hektorju in mu sporoči, da bova gospa d'Herouvillova in jaz v par minutah pri njem.

— No, to se pravi, da je vendar enkrat pametna beseda! — je vzkliknila Matilda. In pred vsem glejte, da vaju ne bova čala predlogo.

In kakor burja je zopet odhitela skozi vrata.

Pavlina je ginjeno in radostno gledala za mlado deklico, a potem je prav enak pogled uprla tudi svojega soproga.

— O, dragi moj, kako dražestna je tvoja sestra! Kako živahen, odkrit, vesel značaj!

datno. Koncept je moral biti zelo nabrušen in je moral rezati globoko in na široko, ker ga je policijsko ravnanje — pristiglo!! »Piccolo« pripoveduje, da je policijsko ravnanje izrazilo ven ravno najsočnejše stvari, tako, da bi manjkala vsaka logična zveza in utemeljitev, zakaj je »Patria« sestavila ta manifest! In gg. so bili tako ozlovoljeni, da so sklenili: raje nič, nego tako pristriženo!! In tako ni prišlo do razglasenja manifesta. Nam je žal. Policijsko ravnanje ni napravilo nam nikake usluge s tem striženjem. Saj je vendar le v korist, če nasprotnik čim širše razglasi prsa, kaže svojo dušo in tiste strani, kjer je ranljiv. Prosili bi torej policijsko oblast, naj bo v prihodnje bolj liberalna.

Niti denarja nočejo — po slovensko! Josip Ječič z Vrdele, V. d. Scoglio 154, je dobil od davčne administracije slovenski izpolnjen opominjalnico (št. predpisa 399/914), naj poravnava neki zastanek na »više vrednosti« v znesku 114 K 90 vin. Ječič je šel na magistrat, da bi plačal ta znesek. Tam pa niso hoteli sprejeti zneska, ker je bila opominjalnica slovenska!! Veleli so mu, naj pošlje po pošto! Pred vsem nam je tu pred očmi principijelna stran stvari, ki je v tem, da oblast, ki opravlja posle v imenu države, odklanja jezik, ki je po upravnih oblastih in po najvišjih sodnih instancah iste države pripoznan deželni jezik!! Za nezakonitosti, ki jih uganjajo na tržaškem magistratu, pada torej odgovornost tudi na državno upravo! — S praktične strani je to početje prava brezobzirnost napram strankam. Delati morajo poti in trati čas brezuspešno, pretekati se, jeziti, odhajati in izgubljati zopet čas, da bo drugi poti izvršujejo, kar zahtevajo od njih iste državne oblasti!! Če to niso nezdrave razmere, potem je vse zdravo in v najlepšem redu v vsej naši Avstriji!!

Akad. društvo »Kras« letošnjim abiturijentom! Vsled napačnih domnevanj glede študija na zemljedelski visoki šoli se nam zdi potrebno, da tudi letos podamo nekaj informacij abiturijentom in ob enem povemo, da je zemljedelska visoka šola edini zavod te vrste v vsej Avstriji in ena najboljših visokih šol na kontinentu za izobrazbo v zemljedelskih tehničnih vedah. Študij je deljen na tri fakultete: kulturno, gozdarsko in poljedelsko. Polagajo se na vsakem oddelku trije državni izpiti. Vpisnina znaša semestralno 50 K; imatrikulacija 10 K. Vrhutega pridejo pri poljedelkih še pristojbine za kemične laboratorije, ki znašajo na tečaj 20 K. Redni slušatelji s olahko na podlagi dobrih učnih uspehov oproščeni šolnine. Študij se priporoča nadarjenim in le onim, ki se zanimajo za zemljedelo in kmetištvo, ker le tem bo mogoče, da si paralelno steoretično pridobijo tudi praktično izobrazbo, ki je neobhodno potrebna za povzdigo vsake materijelne kulture. Vse slov. abiturijente, ki se mislijo posvetiti temu študiju, vabimo v akad. društvo »Kras«, kjer je organizirana večina slov. slušateljev zemljedelske visoke šole. Društvo ima skupno stanovanje z bratskim društvom »Srbia agronomica« in z bratskim društvom Hrvatov »Lipa«; zato so članom poleg vseh slovenskih in važnejših nemških revij na razpolago tudi srbske in hrvaške. Natančnejše informacije daje med počitnicami: Rudolf Wisiak, cand. cult. ing. Vrbje pri Žalcu, od 1. oktobra naprej pa je pošiljati dopise na društvo »Kras«, Dunaj XVIII. Schopenhauerstrasse 75. I. — Za odbor: Rudolf Wisiak, t. č. predsednik. Ivan Supanič, za tajnika.

Vsi člani Tržaškega Sokola so naproseni, da naznanijo društvu (ulica Stadion 21) v svrhu sestave novega imenika čimprej svoj naslov in sicer tako za dopisovanje kakor za pobiranje članarine, da ne bo pritožb radi dostavljanja Vestnika in radi inkasiranja. Bratje, olajšajte društvu poslovanje ter naznajte sploh vsako izpremembo glede statusa z društvom. Nabirajte nove člane! — Blagajnik.

Negozilanti — na Kranjskem! Koliko tožeb, opominov, poukov, svaril in — apelov na najelemenarnejše dolžnosti zvestobe do svojega naroda se je že napisalo, da bi naše trgovce po deželi dovedli do tega, da bi se napram drugemu svetu kazali Slovence vsaj v toliko, v kolikor in kjer je absolutno izključena vsaka škoda za njihovo trgovino. Manje se pač ne more zahtevati od slovenskega trgovca, posebno pa na deželi, kjer živi naš narod v kompaktnih masah. Na žalost vidimo vsako toliko znakov, ki nam pravijo, da govorimo tak-le corpus delicti, to je: polo za ušesom, da so ušesa vsaj nekaterih naših trgovcev po deželi enostavno zaprta taki slovenski besedi. Zdi se celo, da gremo iz slabega v slabše. Pred seboj na mizi imamo taok-le corpus delicti, to je: polo za trgovsko korespondenco z nadpisom:

Negoziantu in legnami e segna a vapore Gregor Trkman Podkraj presso Vipacco. Za one, ki ne umejo italijanski, bodi povedano, da se to glasi po slovenski: Trgovci z lesom in parna žaga Gregor Trkman Podkraj pri Vipavi. Podkraj je menda na periferiji vipavskega sodnega okraja proti Logatcem, torej v smeri proti osrčju slovenske zemlje. In v takem kraju rabi slovenski trgovec in — sodeč po primku — domačin izključno italijanske besedne, dočim bi grajali mi celo dvojezične s slovensčino na prvem mestu!

Taki trgovci se zagrešajo proti najprimtivnejim zahtevam, ki jih smemo stavljati do trgovcev po deželi, ker s tem potačujejo narodni značaj naše zemlje, omalovažujejo naš jezik pred tujim svetom in delajo veliko škodo vsej naši narodni stvari in onih točkah, kamor pošiljajo svoje dopise, ne da bi s tem koristili svoji trgovini, oziroma, ne da bi je, kaj škodovali, ako bi drugače, narodno pravilneje postopali! In še posebno trgovec z lesom v Podkraju! Mari bi trgovec v Trstu kupil le eno desko manje, če bi imel papir, na katerem piše, slovenski nadpis? Mari pojde tržaški trgovec ali podjetnik radi tega kupovat les v italijansko zaledje, ki ga — ni? Morda pa celo — na morje? Pač pa bi naši trgovci po deželi, ako bi uveli slovensko korespondenco, neizmerno koristili slovenski stvari tu. Kajti: kupčija je kupčija tudi pri naših Italijanih. Če bi slovenski trgovski svet dopisoval jznjmi v našem jeziku, bi silili drugorodce v spoštovanje do tega jezika, a obenem bi dosegli s tem, da bi trdke, ki imajo trgovske zveze s Slovenci, držale v svoji službi ljudi, ki znajo naš jezik! Slovensko ime bi pridobilo, naši mladini bi se odprle nove poti do — kruha in trgovce v Podkraju ne bi trpel prav nobene škode, ker tudi italijanski trgovci se ne bo radi slovenske besede odpovedovali kupčiji, ki mu konvenira! Vse to, kar govorimo tu, ni nič novega. Govorili smo že stokrat — gluhih ušesom, pri čemer pa nočemo tajiti častnih izjem. Ali vžlic vsemu govorimo zopet in bomo govorili, ker je to stvar, ki se tiče velikega našega narodnega in gospodarskega interesa. Negoziantu in legnami e segna a vapore — izživlja naše ogorčenje. Samoitalijanski nadpis trgovini na Kranjskem — vrhu vsega pa še nepravilen, kakor dokazuje »segna« — to je znak pomanjkanja vsake narodne samozvesti, je žalosten pojav. Spričo taci pojavov bi grešili proti svoji dolžnosti narodnega glasila, ako bi molčali, pak — zamera gor, zamera dol!

»Kranjski« govorniki na Koroškem taboru. Iz Koroškega nam pišejo: Na zelo številno obiskanem taboru pri Sv. Jakobu v Rožu na Koroškem je ljudstvo z vso pazljivostjo in velikim odobravanjem sledilo koroškemu govornikom, posebno še gos. lepepu in vseskozi rodoljubnemu gogoru gosp. župnika Ražuna. Nekako čuden in neprijeten vtis so pa napravili na veliko število navzočih nekateri govorniki iz Kranjske, ki so v svojih govorih napadali — Srbe, namesto, da bi bili brezobzirno razkrinkovali naše krivice in smrtne sovražnike Nemce, radi katerih je bil prav za prav tabor sklican. — Po shodu smo čuli preprostega kmetiča, kako — rekli bi — razočaran se je izrazil: »Kaj pa vraga nas brigajo tu na Koroškem Srbi, proti katerim nas ščuvajo, mi se borimo z Nemci in nemškutarji na življenje in smrt in tem le naj se naši zastopniki postavijo po robu!« — Mi bi le še pridodali mnenju koroškega kmetiča, da naj bi razni »kranjski« govorniki ob enakih prilikah vsaj obmejnem Slovincem priznawali s svojim »kranjskim« strankarstvom ter raji z vso brezobzirnostjo ožigotali neposredne in nad vse nevarnega nam sovražnika — Nemca, ki že skozi vse luknje sili v naše domovje.

Za veliko veselico magdalske podružnice CMD, ki se bo vršila v nedeljo, dne 9. avgusta t. l., na vrtu gostilne »Obrotniškega društva« pri Sv. Ani, vlada veliko zanimanje. Pripravljalna dela so že v teku. Vrt bo zelo okusno odličan. Čudotvorna tehnična, kolo sreče, šaljiva pošta in loterija bodo skrbeli za zabavo občinstva. Na večer, pri hladu, poskrbi tudi za plesalno mladino vrla mladeniška godba iz Škedenja. Da bo vseh te prireditve čim bolj zadovoljive, ljudno prosi odbor slov. občinstvo, posebno še vrle Magdalenčane, da bi blagovolili pripraviti kakoršen koli mal dar za kolo sreče — velikega dobrotnika naše podružnice. Darovi naj se pošiljajo gostilničarju »Obrotniškega društva« pri Sv. Ani, Tončič Godina, in Vek. Kodriču. Za Sv. Mar. Magd. zgornjo sprejema darove postrežnica otroškega vrta, gospa F. Tomažič, blagajnik podružnice g. M. Antončič št. 151 in gostilničarka v gostilni pri Tirolcu. Pomagajmo vsi, vsak po svoji moči, da bo vseh v vsakem oziru popolen! Naše magdalske gospiče naj bodo v tem kratkem času delavne kakor čebelice. Na delo torej!

Podaljšanje gostovanja Charlesovega cirkuza. Zaradi velikanskega navala k prestavam v Charlesovem cirkuza na Miramarski cesti se je ravnanje vključ sklenjenim obveznim dogovorom odločilo, da gostovanje v Trstu podaljša za en dan. Da se ustreže željam občinstva, se bo vključ temu podaljšanju vršila za ponedeljek ob 3.30 popoldne naznanjena predstava kot tajska in družinska predstava, za katero plačajo otroci pod 14. letom le polovične cene. Nadalje se bo vršila predstava v ponedeljek zvečer ob 7.30 kot zadnja večernja predstava, v torek popoldne ob 3.30 pa slavnostna zahvalna in poslovilna predstava. Ostali spored ostane neizpremenjen. Vršile se bodo torej predstave vsak večer ob 7.30, v soboto in nedeljo pa tudi ob 3.30 popoldne. Zverinjak ostane odprt do ponedeljka, 27. t. m. do 6.30 zvečer.

Šentjakobski semenj. Drugo nedeljo, to je 2. avgusta, se bo torej vršil vsakoletni semenj, katerega priredi podružnica CMD pri Sv. Jakobu, da bo slavno občinstvo zopet imelo priliko družiti koristno z zabavnim in da bo naša miljenka CMD zopet prejela majhen dar od tržaškega Sloventstva, za katerega se s tako verno žrtvuje. Kakor smo izvedeli, delujejo razni odseki že zelo pridno. Upamo, da bo sl. občinstvo upoštevalo ves trud, katerega bodo imeli prireditelji semnja in da se te prireditve, kakor vsako leto, tako tudi letos, udeležijo v največjem številu. Zabave bo za vsakega udeleženca obilo. — Do naših narodnih trgovcev in ostalega občinstva pa se obračamo s prošnjo, da naj tedaj, ko pride pridna nabiralatelja s polo za majhen dar, je ne puste oditi praznih

vali, ako bi drugače, narodno pravilneje postopali! In še posebno trgovec z lesom v Podkraju! Mari bi trgovec v Trstu kupil le eno desko manje, če bi imel papir, na katerem piše, slovenski nadpis? Mari pojde tržaški trgovec ali podjetnik radi tega kupovat les v italijansko zaledje, ki ga — ni? Morda pa celo — na morje? Pač pa bi naši trgovci po deželi, ako bi uveli slovensko korespondenco, neizmerno koristili slovenski stvari tu. Kajti: kupčija je kupčija tudi pri naših Italijanih. Če bi slovenski trgovski svet dopisoval jznjmi v našem jeziku, bi silili drugorodce v spoštovanje do tega jezika, a obenem bi dosegli s tem, da bi trdke, ki imajo trgovske zveze s Slovenci, držale v svoji službi ljudi, ki znajo naš jezik! Slovensko ime bi pridobilo, naši mladini bi se odprle nove poti do — kruha in trgovce v Podkraju ne bi trpel prav nobene škode, ker tudi italijanski trgovci se ne bo radi slovenske besede odpovedovali kupčiji, ki mu konvenira! Vse to, kar govorimo tu, ni nič novega. Govorili smo že stokrat — gluhih ušesom, pri čemer pa nočemo tajiti častnih izjem. Ali vžlic vsemu govorimo zopet in bomo govorili, ker je to stvar, ki se tiče velikega našega narodnega in gospodarskega interesa. Negoziantu in legnami e segna a vapore — izživlja naše ogorčenje. Samoitalijanski nadpis trgovini na Kranjskem — vrhu vsega pa še nepravilen, kakor dokazuje »segna« — to je znak pomanjkanja vsake narodne samozvesti, je žalosten pojav. Spričo taci pojavov bi grešili proti svoji dolžnosti narodnega glasila, ako bi molčali, pak — zamera gor, zamera dol!

»Kranjski« govorniki na Koroškem taboru. Iz Koroškega nam pišejo: Na zelo številno obiskanem taboru pri Sv. Jakobu v Rožu na Koroškem je ljudstvo z vso pazljivostjo in velikim odobravanjem sledilo koroškemu govornikom, posebno še gos. lepepu in vseskozi rodoljubnemu gogoru gosp. župnika Ražuna. Nekako čuden in neprijeten vtis so pa napravili na veliko število navzočih nekateri govorniki iz Kranjske, ki so v svojih govorih napadali — Srbe, namesto, da bi bili brezobzirno razkrinkovali naše krivice in smrtne sovražnike Nemce, radi katerih je bil prav za prav tabor sklican. — Po shodu smo čuli preprostega kmetiča, kako — rekli bi — razočaran se je izrazil: »Kaj pa vraga nas brigajo tu na Koroškem Srbi, proti katerim nas ščuvajo, mi se borimo z Nemci in nemškutarji na življenje in smrt in tem le naj se naši zastopniki postavijo po robu!« — Mi bi le še pridodali mnenju koroškega kmetiča, da naj bi razni »kranjski« govorniki ob enakih prilikah vsaj obmejnem Slovincem priznawali s svojim »kranjskim« strankarstvom ter raji z vso brezobzirnostjo ožigotali neposredne in nad vse nevarnega nam sovražnika — Nemca, ki že skozi vse luknje sili v naše domovje.

Za veliko veselico magdalske podružnice CMD, ki se bo vršila v nedeljo, dne 9. avgusta t. l., na vrtu gostilne »Obrotniškega društva« pri Sv. Ani, vlada veliko zanimanje. Pripravljalna dela so že v teku. Vrt bo zelo okusno odličan. Čudotvorna tehnična, kolo sreče, šaljiva pošta in loterija bodo skrbeli za zabavo občinstva. Na večer, pri hladu, poskrbi tudi za plesalno mladino vrla mladeniška godba iz Škedenja. Da bo vseh te prireditve čim bolj zadovoljive, ljudno prosi odbor slov. občinstvo, posebno še vrle Magdalenčane, da bi blagovolili pripraviti kakoršen koli mal dar za kolo sreče — velikega dobrotnika naše podružnice. Darovi naj se pošiljajo gostilničarju »Obrotniškega društva« pri Sv. Ani, Tončič Godina, in Vek. Kodriču. Za Sv. Mar. Magd. zgornjo sprejema darove postrežnica otroškega vrta, gospa F. Tomažič, blagajnik podružnice g. M. Antončič št. 151 in gostilničarka v gostilni pri Tirolcu. Pomagajmo vsi, vsak po svoji moči, da bo vseh v vsakem oziru popolen! Naše magdalske gospiče naj bodo v tem kratkem času delavne kakor čebelice. Na delo torej!

Podaljšanje gostovanja Charlesovega cirkuza. Zaradi velikanskega navala k prestavam v Charlesovem cirkuza na Miramarski cesti se je ravnanje vključ sklenjenim obveznim dogovorom odločilo, da gostovanje v Trstu podaljša za en dan. Da se ustreže željam občinstva, se bo vključ temu podaljšanju vršila za ponedeljek ob 3.30 popoldne naznanjena predstava kot tajska in družinska predstava, za katero plačajo otroci pod 14. letom le polovične cene. Nadalje se bo vršila predstava v ponedeljek zvečer ob 7.30 kot zadnja večernja predstava, v torek popoldne ob 3.30 pa slavnostna zahvalna in poslovilna predstava. Ostali spored ostane neizpremenjen. Vršile se bodo torej predstave vsak večer ob 7.30, v soboto in nedeljo pa tudi ob 3.30 popoldne. Zverinjak ostane odprt do ponedeljka, 27. t. m. do 6.30 zvečer.

Šentjakobski semenj. Drugo nedeljo, to je 2. avgusta, se bo torej vršil vsakoletni semenj, katerega priredi podružnica CMD pri Sv. Jakobu, da bo slavno občinstvo zopet imelo priliko družiti koristno z zabavnim in da bo naša miljenka CMD zopet prejela majhen dar od tržaškega Sloventstva, za katerega se s tako verno žrtvuje. Kakor smo izvedeli, delujejo razni odseki že zelo pridno. Upamo, da bo sl. občinstvo upoštevalo ves trud, katerega bodo imeli prireditelji semnja in da se te prireditve, kakor vsako leto, tako tudi letos, udeležijo v največjem številu. Zabave bo za vsakega udeleženca obilo. — Do naših narodnih trgovcev in ostalega občinstva pa se obračamo s prošnjo, da naj tedaj, ko pride pridna nabiralatelja s polo za majhen dar, je ne puste oditi praznih

rok, da bo uspeh semnja tem lepši. Vsak najmanjši dar se hvaležno sprejme. Vsak tržaški Slovenec po svoji moči in uspehi bo gotov.

Semenj v Bazovici. Kljub raznim oviram in majhni reklami se je tudi drugi semenj 20. t. m. dobro obnesel. Bilo je pripeklanih 47 volov, prodanih 22; 97 krav, prodanih 56; 40 telet, prodanih 40; 2 bika, prodana 2; 24 konj, prodanih 15; 1 zrebe, prodano 1; 108 prašičev, prodanih 108. Ker je sedaj čas košnje in žetve in so kmetje zelo zaposleni, pričakuje se, da bo tretji semenj, v avgustu, ko poneha siljeno delo, še boljši. Bilo je na obeh dosedanjih semnjih dosti kupcev, kar bo imelo gotovo za posledico, da bomo imeli vedno več prodajalcev.

Z revolverjem na gostilničarja. Včeraj popoldne okrog 5 je prišel v znano gostilno »Alla gloria« pri dirkališču na Montebellu neki neznanec in si je naročil pijske. Ko je gostilničarka odšla nekam, se je oni neznanec nekaj sporekel z gostilničarjem, 45letnim Josipom Vecchietom, nakar ga je le ta pozval, naj odide iz gostilne. Oni pa ne le, da ni hotel oditi iz gostilne, temveč je potegnil iz žepa revolver in ustrelil proti gostilničarju. Vecchiet, ki ni bil zadet, je skočil k njemu in ga pograbil. Toda lopov se mu je izvil in še enkrat ustrelil nanj. Zadel ga je v prsi in ga ranil na pljučih. Nato je pobegnil. Vecchietu so z vžlom rešilne postaje prepeljali v bolnišnico. Policija se trudi na vso moč, da bi zasledila zločinca, ki je star kakih 20 let in govori hrvaški.

Tiček je ušel, perje pa je pustil. Dne 15. julija t. l. je policija v neki toleranci hiši prišla nekega približno 18letnega mladeniča, ki je dejal, da je dijak IV. gimnazija iz Krakovega. Imel pa ni nikakih izkaznih listin. Preden so ga pa mogli aretirati, je skočil skozi okno in ušel. Je srednje velikosti, rjavih las, svetlorjavih brtic, podolgatega obraza, rjavega lica in je bil precej elegantno oblečen v rjav smuknjak in rjave hlače in je imel nov Girardi-slamnik. V sobi je pustil črn ročni kovčeg, v katerem so se nahajale poleg rjave športne čepice, kupljene v klobučarni »Cappelleria moderna«, Cam-pio S. Bartolomeo št. 5383, v dveh šram-bicalih raznovrstne dragocenosti, zlatnina in srebrnina z diamanti in drugimi dragimi kameni, biseri, ure, veržice, prstani, zaponke, igle itd. Kje je bilo to ukradeno in kam je izginil tat, doslej policija še ni mogla dognati. Dragocenosti so vredne več tisoč.

Dva samounmora. Josip Cherin, star 38 let, kavarniški kuhar, stanujoč v ul. Sette Fontane št. 252, je izpil snoči okrog polidestih celo stekleničico zdravila, ki mu jih je zdravnik predpisal le po kapljah. Prepeljal so ga v bolnišnico, kjer je kmalu nato umrl. Cherin je bil znan alkoholist in je vse razbil v svojem stanovanju, preden je izpil strup. — Angela Weidenbach, stara 53 let, stanujoča v ul. della Borsa št. 7, je včeraj dopoldne skočila z okna svojega stanovanja v tretjem nadstropju na ulico. Nesrečnica se je tako težko poškodovala, da je uro pozneje, ko so jo prepeljali v bolnišnico, že izdihnila.

Radi goljufije. Vsled ovadbe Evgenije Höfferjeve, lastnice neke mekarne, je bila včeraj aretirana njena uslužbenka, 14letna Kancijana Repičeva, ki je iztirjevala denar za mleko, ki ga je raznašala raznim družinam, a je trdila gospodinjo, da dotične družine niso še plačale mleka. Ogoljufala je na ta način Höfferjevo za kakih 100 kron.

Prepoznanje samounmrlke. Dne 25. februarja t. l. je bilo najdeno v morju pri Čedadu onkraj Barkoveji truplo utopljene ženske, katere pa ni tedaj nihče poznal. Sedaj se je pa potom fotografije mrtvega trupla dognalo, da je bila pokojnica 43letna Ana Schmitzel, doma iz Lichtena v Sleziiji.

Brezuspešen vlom. Neznani uzmoviči so se predsončnim zamen trudili v sedežu »Circolo socialista« (Socialistični krožek, pendant »Ljudskemu odru«) v Starem mestu in sicer v hiši št. 27 v ulici di Riborgo. Vlomili so v prostore tega društva, odprli na nasilen način razne predale v prostorih, a ves njih trud je bil zaman, ker niso našli niti ene same — »flike«.

Areiran žepni tat. Včeraj zjutraj je bil v ulici del Campanile aretirani 30letni brezposelni zidar Leonard Pelizzotti, doma iz Paulara pri Vidmu v Italiji, a stanujoč tu v ulici del Molino a vento št. 10, ker je ponovno skušal seči z roko v žep raznim ženskam, ki so tam pri krošnjah nakupovale razno blago.

Ker je ukradel nekoliko kozarcev za pivo je bil včeraj aretiran v prosti luki 26letni dninar Josip Bizjak, doma iz Podgradja. Bizjak je tudi izgnan iz Trsta. In ravno radi tega je redarju, ki ga je aretir in ga pri tem vprašal za ime in priimek, rekel, da je Josip Cermoli. Zakrivil je torej kar 3 prestopke hkratu: prestopke tatvine, prestopke proti izgonu in prestopke krive prijave.

Umrla je ona Hema Schäfferjeva, ki je stanovala v ulici Arcata št. 16 in ki je, kakor smo poročali včeraj, predvčerašnjim na katoliškem pokopališču pri Sv. Ani bila karbolno kiselinu, in sicer je umrla v bolnišnici po groznem, več ur trajajočem trpljenju.

Umrl so: Prijavljeni 22 t. m.: Arnold Arnoldi, mesec dni, ul. M. d'Azeglio št. 22; Santarelli Arolt, 2 leti in pol, Sv. Mar. Magdalena Zgornja št. 651; Lah Danilo, 3 mesece, Rocol št. 706; Alberti Marcel, 2 leti in pol, ul. di Tor Cucherna št. 3; Marchio

tar Gabrijela, 5 let, ul. Fonderia št. 12; Derossi Orice, 7 mesecev, Skorklja št. 615. — V mestni bolnišnici dne 20. t. m.: Puniš Peter, 33 let; Godina Marija, 48 let; Realti Viljemina, leto dni; Udovič-Palmi Amalija, 25 let; Zamparutti Karel, 3 leta. — V bolnišnici pri Sv. Mar. Magdaleni 21. t. m.: Štok Ivan, 15 let; Suster Viljemina, 3 leta.

Narodna delavska organizacija.

Svetovlansko delavstvo opozarjano na ustanovi občni zbor podružnice »Narodne delavske organizacije« za Sv. Ivan, ki se bo vršil v soboto, 25. t. m., ob 8 zvečer. Na ta občni zbor odpošlje tako osrednji, kakor deželni izvrševalni odbor »Narodne delavske organizacije« zastopnike. Pri tej priliki omenjamo, da bo podružnica obsejala poleg Sv. Ivana še sledeče kraje: Vrdele, Kolonja, Konkonel, Lonjer. Delavci iz vseh teh vasi naj se torej organizirajo v bodoči podružnici. Kdor se želi vpisati, naj se obrne na pripravljalni odbor, ki ima svoj sedež v »Narodnem domu«.

Pripravljalni odbor podružnice NDO za Sv. Ivan ima danes, v četrtek, ob 8 zvečer, odborovo sejo v »Narodnem domu« pri Sv. Ivanu. Vsi odborniki so naprošeni, da se je točno in zanesljivo udeležijo.

Shod NDO v Nabrežini, ki je bil naznanjen za ponedeljek, je iz raznih razlogov prenehan na danes. Istotako seveda tudi odborova seja nabrežinske podružnice.

Na občnem zboru podružnice »Narodne delavske organizacije« v Voloskem-Opatiji je strokovni tajnik tov. Brandner med drugim razkrinjal čudno postopanje pri zidarskem štrajku, ki ga socialni demokrati vodijo v tem kraju.

Vede ali nevede — brzokone bo resnično prvo — socialni demokrati tudi v hrvatski Voloski - Opatiji skušajo pripraviti tla tujim elementom. Podjetniki namreč izjavljajo, da bodo v slučaju, da bi morali sprejeti od socialno-demokratske organizacije stave, prisiljeni sprejemati na delo same kvalificirane zidarje, zahtevati torej od vsakega, da se izkaže z učenim sprečevalom. Ker pa je resnica, da se v Voloskem-Opatiji domači zidarji po večini ne morejo izkazati z učenim sprečevalom, bi iz tega nastale za domače zidarje žalostne posledice: na lepo hrvatsko ozemlje bi prišli tujci in bi domačine tako polagoma izpodrinili. Socialni demokrati seveda to nič ni mar; toda nam je mnogo ležee na tem, kdo dela na naši domači zemlji, ali tujec, ali domačin. Nismo proti štrajkom, nasprotno, mi smo se za štrajke vedno zavzemali, ker jih smatramo za najboljša orožja v boju proti delodajalcem. Toda socialni demokrati bi morali pri vsakem štrajkovnem gibanju premisljeno nastopati in zahtevati od podjetnikov primernih garancij za v štrajku se nahajajoče delavce. Kajti ni vse eno, če po štrajku delajo tisti, ki so si potem dolga štrajka, v katerem so veliko trpeli, priborili košček priboriljaka, ali pa če delajo oni, ki niso sodelovali pri štrajku, ampak so šele po štrajku bili od bogvekd poklicani, da vživajo to, kar so jim drugi priborili. Ta pa bi bila lepa, da bi domači zidarji, ki zdaj štrajkajo, po štrajku niti dela več ne dobili! Vse to se zna zgoditi v Voloskem-Opatiji, če bodo domači zidarji zaupali zastopanje svojih interesov »mednarodnim« socialnim demokratom, ki se — vse je mogoče — morda že zdaj pogajajo tam kje v Italiji z renjiki, ki naj bi po končanem štrajku priromali s svojimi culami v Volosko-Opatijo. Vse je mogoče, zato štrajkovcem priporočamo, da gledajo svojim voditeljem nekoliko na prste in naj pazijo, da se nič ne sklene v njihovo škodo. Posebno pa naj se gleda na to, da se pri sklenitvi štrajka delodajalci obvežejo, sprejemati na delo domačine in le takrat, če teh ni zadostno število, tujce. Socialno-

demokratski voditelji morajo biti kontrolirani, ker sicer jo »zavozijo«.

Internacionalni. Kakor slučaj nanese — sedaj v italijanskem, potem v nemškem in če treba tudi v slovenskem jeziku pošilja socialno - demokratska pekovaška zveza vloge na vlado — tako se pere »Zarja«. Lepa reč! Slovenski sodrugi — če so še slovenski — bi morali pač vedeti, da ni vseeno, v kakem jeziku se pošilja vloge na vlado — vsaj v nacionalnem oziru ne. Če bomo Slovenci pošiljali na vlado samo italijanske vloge, bodo v državnih uradih nastavljeni same Italijane. To ne more biti v našo korist. Mi moramo dopisovati z vlado vedno v svojem jeziku, s tem pripomoremo našim ljudem do kruha. Slovenski socialisti Kermoljeve vrste naj si to zapomnijo. Če pa hočejo samo Italijanom pomagati do kruha, pa naj ne strahijo več naših delavcev s svojo »jugoslovansko« socialno demokracijo, ampak naj se enostavno priklonijo italijanski stranki. Bodite očiti, ne pa zahrbtni sovražniki slovenskih delavcev!

Godba N. D. O. Danes odborova seja, katere so lahko udeležijo tudi člani.

Društvene vesti.

»Narodno-socialna mladinska organizacija« ima danes zvečer ob 8.30 sestanek v dvorani NDO. Dnevni red sestanka je: »Sodelovanje naših članov pri narodnih prireditvah«. Ker je sestanek zelo važen, prosimo množestevilne udeležbe. — V nedeljo, 26. t. m. se udeležijo N. S. M. O. slavnosti »Narodne delavske organizacije« pri Sv. Ivanu in pozivlja zato vse člane, da se zberejo v nedeljo popoldne do 2.30 v NDO, odkoder se skupno odpravijo na slavnost.

Darovi.

— Za CM podružnico na Vrdeleci je darovala ga. Zofija Višnjavec ob priliki zaključka tamkajšnjega otroškega vrtca 1 K. — Za isto podružnico se je nabralo v gostilni g. Kovačiča v ulici Giulia K 2. Radi pogrešenega računa dodal krčmar 1 K, skupaj K 3.— Gospod Ivan Kocijan, pekar na Vrdeleci, je daroval za otroško veselico na Vrdeleci več peciva. (Po pomoči zaostalo). Srčna hvala vsem!

— Iz nabiralnikov CMD so se dvignile v prvem polletju 1914. sledeče vsote: kavarna »Commercio« 13. sveč. K 85.40; 21. malega travna K 74.20; 26. rožnika K 68.80; kavarna »Balkan« 31. prosinca K 21.60; 20. malega travna K 31.—; restavracija »Balkan« 31. prosinca K 32.80; 6. sušca K 22.20; gostilna NDO v ulici Commerciale 31. prosinca K 26.20; 23. svečana K 27.80; 18. sušca K 21.40; 19. malega travna K 16.90; 8. velikega travna K 18.60; 5. rožnika K 17.90; knjigotrnica Gorenjec 21. malega travna K 4.—; gostilna Dekleva 21. malega travna K 31.—. Do konca leta 1913. se je nabralo v kavarni »Commercio« K 1302.96; v kavarni »Balkan« pa K 788.98; zato je dobila kavarna »Commercio« te dni sesto, kavarna »Balkan« pa tretjo diplomu. Tem potom se izreka iskrena zahvala vsem darovalcem in nabiralcem, posebno ravnatelju kavarni »Commercio«, g. Jos. Dominiku, ki je eden najpridejnih Ciril-Metodovih nabiralcev. — Opomnja. Blagajništvo moške podružnice CMD v Trstu si je razdelilo delo tako, da bo odslej pobiral darove in plačeval račune glavni blagajnik učitelj Andrej Čok, vsote iz nabiralnikov bo pobiral in pošiljal v Ljubljano g. Stanko Detela, tajnik »Trgovsko-obrtno zadruga, članarino pa bo pobiral g. Joško Čvek, c. kr. uradnik. Toliko na znanje, da ne bo nespornostimljeni.

— Za podružnico CMD v Rojani se je nabralo v otroškem vrtcu povodom zaključka šolskega leta K 9.54; g. Drag. Puc, tapetar, daruje od računa za storjeno delo pri g. J. M. K 1.24. Srčna hvala!

Strahovita eksplozija v Gorici

Izdelovalec umetelnih ognjev Ferdinand Makuc, njegova soproga in delavec razmesarjeni, mrtvi. — Vtisk nesreče v Gorici.

Bilo je okrog pol 7 snoči, ko se je po vsej Gorici zaslišal močan pok, da so se ljudje prestrašeni povpraševali, kaj se je zgodilo. Vse je bilo prepričano, da se je mogla nekje zgoditi eksplozija, a ko se je nad Tržaško cesto dvignil silen oblak dima, je vse drlo proti onemu kraju mesta. Tu pa se je pokazal prišlecem strahovit prizor.

Po vsem Goriskem in tudi preko meja svoje ožje domovine kot pravi večak v svoji stroki poznani izdelovalec umetelnih ognjev, Ferdinand Makuc, je imel tu svojo delavnico, ki jo je šele pred kratkim popolnoma preuredil in opremlil z novimi stroji. Iz te delavnice se je valil silen dim; eksplozija je nastala v Makucovi delavnici.

Velikanska množica občinstva se je zgrnila na kraj nesreče. Videlo se je, da je eksplozija napravila velikansko škodo, da je znotraj v delavnici, gotovo uničeno vse, in da je prav tako poškodovano tudi Makucovo stanovanje. Zunanji zidovi niso kazali posebne poškodbe.

Med prvimi, ki so prihiteli na kraj nesreče, je bil oddelek dragoncev, ki je napravil kordon okrog poslopja, da ljudstvo ni prihajalo preblizu, a četrte po eksploziji so dospeli tudi gasilci. Množica je v tem že narasla ogromno. Vse pa se je izpraševalo, kaj je z Makucem in njegovimi ljudmi. In odgovor na ta povpraševanja je bil naravnost grozovit.

Makuc, soproga in delavec razmesarjeni.

Ko so začeli preiskovati kraj nesreče, delavnico in bližnjo okolico, so našli mrtva trupla Makuca, njegove soproge in de-

lavca, ki je bil zaposlen v delavnici. Vsa tri trupla so bila naravnost grozno razmesarjena, najhujše pa truplo Makucove soproge. Glavo žene so našli par korakov od trupa, kakor da bi jo bil kdo odrezal, ena noga se je držala trupa, druga pa je bila tudi odtrgana, čreva, možgani, kos roke in kos noge: vse je bilo razmetano po bližnjem travniku. Pogled na to tako strahovito razmesarjeno truplo je bil tako grozen, da je gledalec pretresal mrzlo mozen in kosti. Člani komisije, ki so videli že marsikatero podobno nesrečo, so izjavili, da še niso videli tako grozno razmesarjenega človeškega trupa.

Makucovo truplo je bilo tudi strahovito poškodovano. Roke so bile popolnoma zveržene, a vendar je bilo truplo še celo. Truplo Makucovega delavca je imelo prav tako grozne poškodbe, posebno na prsih je bila velika luknja, kakor da bi bilo truplo prestreljeno. Po vsem truplu je bilo potem še drugih strahovitih poškodb. Vsa tri trupla so bila seveda popolnoma ožgana.

Eksplozija je bila tako silna, da se je pok čul vse tja na drugi konec mesta, do državnega kolodvora. Poškodovano ni samo poslopje, kjer se je nahajala Makucova delavnica in njegovo stanovanje, temveč je precej trpela tudi bližnja tolarčna hiša, na kateri so razbita vsa okna.

Kako je nastala eksplozija.

je težko reči, ker so mrtve vse tri osebe, ki so bile navzoče. Po splošni sodbi pa je najbrž zakrivila eksplozijo Makucova soproga, ker je njeno truplo najhujše razmesarjeno in razmetano po vsem travniku. Natančnejši vzrok eksplozije se seveda ne da dognati. Častnika soperja, ki sta bila člana oblastvene komisije, sta izjavila, da še nista videla tako silne eksplozije, povzročene po navadnem smodniku in da je učinek prav tak, kakor da bi bil eksploziral dinamit. Ker je pa izključeno, da bi bil uporabljal pri izdelovanju raket in drugih umetelnih ognjev dinamit, se sodi, da je Makuc imel smodnik lastne iznajdbe. Soprogi najbrž niso bila dovolj znana svojstva tega smodnika in tako se je morda zgodilo, da je vsled njenega ne dovolj previdnega ravnanja nastala eksplozija. Seveda je pa tudi to le domneva, kajti dokaza zanjo ni nobenega. Gotovo pa je, da so bili vsi trije, Makuc, njegova soproga in delavec, v hipu mrtvi.

Sodna komisija.

Kmalu potem, ko se je dogodila ta strahovita nesreča, je prišla na lice mesta sodna komisija: preiskovalni sodnik dr. Gradnik, asistent Simič, zdravnik dr. Bramo in dva častnika soperja. Komisija je takoj pričela svoje delo in ugotovila zgoraj omenjena dejstva. Vsled nastale noči pa je morala prekiniti svoje delo in je bo nadaljevala danes jutro in 7.

Vtisk nesreče v Gorici.

Po vsej Gorici je napravila ta grozna nesreča najgloblji vtisk, posebno pa je užalostila Slovence, kajti Ferdinand Makuc, ki ga je tako nenadoma dohitela tako strahovita smrt, je bil vedno zaveden Slovenec, ki se je tudi kot obrtnik, ki je imel svoj zaslužek tudi pri odjemalcih druge narodnosti, ni nikdar bal javno izpovedati svojega slovenskega narodnega mišljenja in je tudi ob vsaki priliki storil svojo polno narodno dolžnost. Bil je, kakor smo že rekli, pravi večak v svoji stroki in kot obrtnik in mož poštenjak v vsakem oziru splošno spoštovan v Gorici in povsod, kjer so ga poznali. Bil je mož, ki si je s pridnim delom svojih rok ustvaril pošteno ekzistenco. Opomogel si je s svojim delom toliko, da je prav pred kratkim popolnoma nanovo preuredil svojo delavnico in jo opremlil z novimi stroji. Bil je res mož na svojem mestu, splošno spoštovan, in zato je tudi grozna nesreča, ki ga je zadela, napravila v vsej Gorici najgloblji vtisk in pobudila splošno sočutje in sožalje.

Makucova soproga, rojena Lebanova, je bila hčerka lastnika kavarni »Doga«. Bila ni samo dobra žena svojemu soprogu, temveč tudi dobra njegova pomočnica v delavnici. Privadila se je toliko delu v soprogi stroki, da mu je popolnoma nadomestovala delavca. — O delavcu, ki je tudi izgubil življenje, ni danes še nič natančnejšega znanega, in bomo o njem in o ostalih podrobnostih tega groznega dogodka poročali jutri. Za danes naj le še ponovno pripomnimo, da ga ni človeka v Gorici, ki bi ne pomislil te trojice, ki jo je tako nepričakovano zaletela tako tragična smrt.

»Koprivi na Krasu priredi društvo »Zarja« v nedeljo, na shodu sv. Elija, ples v gostilni Zega. Svirala bo sokolska godba iz Mavhinj.

Dobave ob letošnjih vojaških vajah. C. in kr. intendanstvo 28. infanterijske brigade v Ljubljani naznanja, da se bodo vršile velike vaje v času od 20. do 30. avgusta v mejah Tolmin-Kanal-Sv. Florijan-Gorica-Dornberg-Rihemberk-Ajdovščina. Obenem pozivlja v tem okrožju bivajoče obrtnike, da se zgledajo do 26. t. m., koliko in po katerih cenah bi oddajali vojaštvu seno, slamo, oves, moko, drva. Proti koncu t. m. pride v vsako teh občin zastopnik vojaške oblasti, da se s ponudniki osebno dogovorijo. Popravljamo. Včerajšnja naša vest, da bi bil tržaški višji policijski komisar Keršovan prišel v Gorico in da bi bil njegov prihod v zvezi s kakimi izpremembami pri policijskem oddelku v Gorici, ne odgovarja dejstvu.

Kakor čujemo, se je poravnal g. Komavli z dr. Casapiccolo. Vest je sicer precej neverjetna, ali ker se vzdržuje s precejšnjo vztrajnostjo, jo moramo zabeležiti. G. dr. Casapiccolo je s tem rešen ovadbe radi lahke telesne poškodbe od strani prizadete stranke. Vprašanje pa je, če bo tudi državno pravdnštvo prešlo ta slučaji, posebno sedaj, ko je bralo, kakor kažejo konfiskacije, precej St. 938.

Oglas dražbe za zgradbo novega župnišča v Divači

ki se bode vršila dne 2. avgusta 1914 ob 10. uri predpoldne na sedežu županstva v Matavunu št. 8. Cela zgradba je cenjena na K 20.500.—. Načrt, strokovnik in pogoji so razgrnjeni v občinskem uradu vsak dan od 8. do 12. predpoldne, ob delavnikih (razum sobote) tudi od 3. do 6. popoldne. Delo se odda najcenejšemu ponudniku. Pred pričetkom dražbe je položiti 5% varščino.

Županstvo občine Maklo na Goriskem.

Advokata

Dr. Josip Wilfan in Dr. Janko Šavnik

naznanjata

preselitev pisarnice

v Vojašniško ulico (Via della Caserma), št. 13,

I. nadstropje.

V TRSTU, 16. 7. 1914.

ZAHVALA.

Podpisani se najiskrenejše zahvaljujejo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem ter vsem onim blagim osebam, ki so spremili k večnemu počitku našega ljubljene soproga, očeta, brata in tasta

MATIJA PIRC

poselnika in trgovca.

Zahvaljujemo se v prvi vrsti prečastiti duhovščini, vsem gg. c. kr. častnikom, p. n. c. kr. uradniku, c. kr. orožnikom in c. kr. finančni straži za izkazano sožalje in obilo spremstvo na zadnji poti.

Posebno se še zahvaljujemo vojaškemu poveljstvu tukajšnjih posadk za udeležbo vojaštva ter tudi vojaškemu veteranskemu društvu, ki je korporativno spremljalo nepozabnega pokojnika.

Zahvaljujemo se nadalje »Narodni čitalnici« za izkazano sožalje ter pevskemu društvu »Rombon« za ginitivne žalostinke.

V BOVCU, dne 14. julija 1914.

ŽALUJOČI OSTALI.

ZAHVALA.

Izrekamo srčno zahvalo vsem udeležencem pogreba naše drage sestre, tete oz. svakinje

MARIJE GODINA

ki so na sijajni način izkazali pokojnici zadnjo čast. Posebno priznanje ugl. Marijini družbi za njene vzorne žalostinke in za darovani venec; enako č. gg.: župniku Sili, Coku in Glazarju kakor tudi vsem ostalim, ki so se nas spomnili v naši žalosti.

TRST-VRDELCA 21. julija 1914.

BRUŽINI GODINA.

Matija Vouk

je včeraj po dolgi in mučni bolezni preminul v 52 letu svoje starosti.

Soproga Marija, hčerka Ana por. Rakušček in Roza, sin Ivan ter nečaki naznanjajo to bitko z gubo prijateljem in znancem.

Pogreb se vrši v četrtek, dne 23. t. m. ob 4.30 popoldne iz hiše žalosti Škorklja-Sv. Peter št. 37 v Rojani. (Brez posebnega obvestila).

TRST, dne 22. julija 1914.

Nova Pogrebna Podjetje, Trst, Corso 47.

Anton Mahne, trgovec

Priporoča sl. občinstvu

svojo trgovino festvin in kolonijalnega blaga

Trst, ulica dell' Istria št. 4

s podružnico na Grati številka 275.

Vsakovrstna vina in likerji

v steklenicah. — Blago vedno sveže. — Postrežba točna na dom. — Prodaja na drobno in na debelo.

NI boljšega sredstva za prebavo nego kozareček pristnega

pred ali po Jedi!

Za pristni želiščni destilat se Jamči.

Edini dobavnik in založnik za Primorsko in Dalmacijo

VEROSLAV PLESNČAR - TRST
ul. Donizetti 3 - Telef. 126 R II.

Stolarna v Sodražici

Kranjsko

Tovarna raznovrstnih stolov za gostilne, kavarne, letovišča, zaklopnih vrtnih stolov, otroških stolcev, miz, stojal za knjige, mizic za pisalne stroje i. t. d. i. t. d. Zahtevajte cenik! Zahtevajte cenik!

ZALOGA IZGOTOVLJENIH OBLEK (Velika izbira oblek za gospode in dečke, kakor tudi sukenj, površnikov vseh kakovosti)

ADOLF KOSTORIS

se je preselila

na Korzo šte. 37 (nasproti Kavarne »AL CORSO«).

Dominik Tence
Trst, ulica Belvedere št. 47
priporoča cenj. občinstvu svojo
trgovino jestvin in kolonij. blaga,
katero je vedno sveža. - Potreba
na cem. - Vino in likerji v
steklenicah. : :